

PROSJEKTPLAN

SATSINGSOMRÅDE DÅP 2019-2020

Innhold

- 1. Bakgrunn 2
- 2. Mål..... 2
- 3. Prosjektorganisering og ledelseslinjer..... 3
- 4. Tiltak 3
 - a) Innholdsutvikling 3
 - b) Kompetanseutvikling og holdningsskapende arbeid for kirkens medarbeidere..... 4
 - c) Kommunikasjon..... 5
 - d) Administrative tiltak 5
- 5. Tidshorisont og milepælplan 5
 - a) Tidshorisont 5
 - b) Milepælplan..... 5
 - c) Interessenter og risikoanalyse..... 7
 - a. Interessenter 7
 - b. Risikoanalyse 7

1. Bakgrunn

Oppslutningen om dåp i Den norske kirke har i en årrekke vært synkende. Under overskriften «Dåpsløftet» har Kirkerådet i samarbeid med bispedømmerådene hatt fokus på å mobilisere kirkens arbeid med dåp siden 2010 for å møte denne utviklingen. Dåp har vært fokusområde i rapportering og styringssamtaler, det har blitt gjennomført foreldreundersøkelser og forskning. Dåp har vært tema på fagdager og konferanser for kirkelig ansatte og Den norske kirke har brukt mye ressurser på utvikling og gjennomføring av ulike kommunikasjons-kampanjer både nasjonalt, regionalt og lokalt.

Det er behov for mer kunnskap om og gode holdninger til dåp. Kirken ønsker å gi foreldre frimodighet til å velge dåp for barna sine, og en forståelse for hva det er vi døver til. Det er nødvendig at møtet med kirken oppleves godt, dåp må være tilgjengelig når det er etterspurt, og det trengs god informasjon om muligheter og tilgjengelighet for dåp i ulike rammer.

På et overordnet nivå er det behov for kunnskap om utviklingstrekk og holdninger til dåp. Og det må være sammenheng mellom dåp og opplæringstiltak. Noe av dette kan Kirkerådet sørge for selv. Andre forhold må vi samhandle med biskop/bispedømmeråd, proster og fellelråd/kirkeverger for å få til.

Satsingen handler også om forventninger til menighetene, hvor Kirkerådets rolle er å legge til rette for og stimulere til god praksis. Det kan skje gjennom å utvikle ressursmaterieell og lage systemer som gjør det lettere å bestille dåp, sørge for kunnskap og kompetanse, og god kommunikasjon internt og eksternt.

2. Mål

Kirkens grunnleggende oppdrag til alle tider og alle steder er gitt fra Kirkens Herre: «*Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere.*». En satsing på dåp er grunnleggende viktig fordi dåp er viktig for hvert menneske som blir døpt og dermed også for kirken.

- **Å styrke oppslutningen om dåp**
Dåpsatsingen skal vise at Den norske kirke ønsker å være med på å feire nyfødte barn og å invitere udøpte i alle aldre inn i kirkens fellesskap.
Gi kirkens medarbeidere og ledelse kunnskap om utviklingstrekk i samfunnet og de utfordringene dette innebærer når det gjelder kirkens arbeid med dåp.
Stimulere kirkens medarbeidere til refleksjon og økt bevissthet om dåpens betydning i sitt eget og andre menneskers liv.
- **Utvikle og bidra til målrettet informasjonsarbeid med god kvalitet**
Dåpsatsingen skal gi kunnskap om dåp og inspirasjon til å velge dåp.
Identifisere og fjerne unødig hindringer for mennesker som ønsker dåp og sikre at mennesker som søker informasjon om dåp finner informasjon og blir møtt på en god måte.
Satsingen vil også ha oppmerksomhet på å utvikle relevant informasjon og ressurser for dåpsopplæring til unge og voksne som ikke er døpt til å velge dåp.
- **God dåpspraksis i Den norske kirke**
Kirken må arbeide for god kvalitet i dåpsarbeidet ved at dåpsgudstjenestene oppleves inkluderende og gode og videreutvikles med fleksibel tilrettelegging av dåp i ulike rammer.
Kirken må sikre god tilgjengelighet til dåp med jevnlig gudstjenestefrekvens i alle landets kirker.
Informasjon om dåp må være lett å finne, og rutinene for påmelding må være lett å bruke.

3. Prosjektorganisering og ledelseslinjer

Satsingsområde DÅP organiseres som et tverrfaglig prosjekt. Prosjektledelsen forankres i Kirkerådets administrative ledelseslinjer. Det er opprettet et arbeidsrom på Kirkebakken for prosjektet: [Dåpsatsing 2019](#)

- Styringsgruppe: Kirkerådets ledergruppe
- Prosjekteier: Direktør i avdeling for kirkefag, Jan Christian Kielland
- Prosjektleder: Leder av seksjon for barn, unge og trosopplæring, Kristine Aksøy
- Prosjektgruppe: Strategiutvikling og forankring av prosjektplan
 - Fra avdeling for kirkefag: Kristin Frydenlund
 - Kirkeverge Kjell Inge Nordgård i Trondheim
 - Cecilie Bakkane Pedersen, Stavanger bispedømme
 - Fra bispemøtet: Christofer Solbakken
 - Fra avdeling for kirkeordning (medlemsregisteret): Anders Backer-Grøndahl Eide
 - Fra kommunikasjonsavdelingen: Kjetil Bondevik
- Tiltakene detaljplanlegges og gjennomføres i arbeidsgrupper som knytter til seg aktuelle referansepersoner til de ulike deloppdragene:
 - a) Innhold og kompetanseutvikling:
Kristine Aksøy, Kristin Frydenlund, Ragna Dahlen, Marita S. Bjerke, Eldbjørg Leinebø Ekre.
 - b) Kommunikasjon og administrasjon/ IKT
Kjetil Bondevik, Henrik Guui Larsen, Jo Edvardsen, Kristine Ekeberg Andersen
- Referansepersoner: Ressurspersoner fra fagmiljøene, fellesråd og menigheter vil bli rekruttert som referansenettverk for satsingen.
- Kontaktpersoner på bispedømmekontorene: Hvert bispedømme utnevner en kontaktperson for dåpsatsingen. Stiftsdirektørene sørger for oppnevning av disse.

For å sikre effektiv samhandling vil satsingen bli forankret i de eksisterende møtepunkt og nettverk som Kirkerådet har med de ulike interessenter og bidragsytere.

4. Tiltak

Satsingen på dåp gjennomføres med følgende fire aktivitetsområder:

- a) Innholdsutvikling
- b) Kompetanseutvikling og holdningsskapende arbeid
- c) Kommunikasjon
- d) Administrative tiltak/ IKT

Et hovedinnhold på disse fire områdene beskrives nedenfor. Mer detaljerte tiltaksplaner for aktivitetsområdene vil bli utarbeidet når prosjektplanen konkretiseres i årsplan for 2019 og 2020.

a) Innholdsutvikling

Kunnskapsgrunnlaget for første fase av dåpsmobiliseringen i Den norske kirke, er blant annet beskrevet i disse rapportene:

- 2014 IPSOS MMI - på oppdrag fra Kirkerådet: Fokusgruppeundersøkelse om foreldres vurderinger rundt valg av dåp.
- KIFO rapport 2015:2 «Når det rokkes ved tradisjoner og tilhørighet» (Oslo bispedømme)
- KIFO rapport 2016:2 «Et religiøst landskap i endring» (Østre Romerike)
- Flere Olavsstipend de senere årene har også fokusert på dåp.

Teologisk utviklingsarbeid: Kirkerådet har de siste årene gitt støtte til flere utviklingsprosjekt som slutføres i 2018/2019. Disse gir grunnlag for faglig refleksjon og utvikling av kirkens dåpspraksis. Nye prosjekter kan etterspørres hvis satsingen avdekker behov.

- VID – Dåpsundervisning før dåp av ungdom 14-18 år
- VID – Det lutherske dåpssyn i trosopplæringen
- MF – Dåpens teologi. Fullført oktober 2019 med publisering av Harald Hegstad sin bok «Dåpen – en nådens kilde»
- TF – Fadderprosjektet
- Bispemøtet har utarbeidet en kort tekst om «Dåpens gave» til bruk i menighetene og mediene for å bidra til samtalen om hva dåp er og hvorfor vi skal døpes. Bispemøtet vurderer å følge opp denne teksten med en litt utbygget tekst som kan være en samtaleressurs om dåpen.

Liturgisk vil det bli jobbet med dåp i ulike rammer. Sentralt i dette står refleksjon rundt god tilrettelegging av dåp i menighetens hovedgudstjeneste, dåp i egen dåpsgudstjeneste, liturgi for påskennattsgudstjeneste med dåp, dele erfaringer med drop-in-dåp etc.

Pedagogisk vil det bli jobbet med ressurser for dåpssamtale før dåp er bestemt, foreldrehjelp til samtaler om dåp og hvordan dåp tematiseres i forbindelse med trosopplæringstiltak. Det er også behov for å utvikle ressurser for dåpsopplæring for ungdom og voksne som søker dåp.

b) Kompetanseutvikling og holdningsskapende arbeid for kirkens medarbeidere

Utvikle og gjennomføre kurs, fagdager og læringsressurser for ansatte som jobber med dåp og tillitsvalgte.

- Kirkerådet arrangerte en fagdag om dåp på Lovisenberg gjestehus i Oslo 7. februar 2019
- November 2019:
 - «Oppdrag kirke» var tema på trosopplæringskonferansen, med panelsamtale i sceneprogrammet, seminar og tema på Kirkerådets stand.
 - Dåp er tema i kursopplegget for nye menighetsråd i alle bispedømmer
 - Et eksemplar av boken «Dåpen – en nådens kilde» sendes ut til alle sokn, sammen med bispemøtets tekst «Dåpens gave».
- Våren 2020:
 - Bispemøtets tekst «Dåpens gave» leses i alle landets kirker 12. januar, evt. på en annen søndag i åpenbaringstiden.
 - Stimulere til faglig arbeid i stabene for å utvikle et felles språk for å snakke om dåp.

I 2020 vil Kirkerådet arrangere faglige samlinger med vekt på dåpssamtaler og dåpsopplæring for ungdom og voksne i samarbeid med de fagmiljøene som slutfører utviklingsprosjekt om disse

temaene, og oppfordre bispedømmeråd, prostier og fellesråd til å benytte disse som ressurser på fagsamlinger i deres regi.

c) Kommunikasjon

Kommunikasjon om dåp må gjennomføres og sees i sammenheng med satsingen «Kirke på nett» 2019/2020.

- Dette handler om å ha gode nettsider nasjonalt og lokalt med målrettet informasjon om dåp, og hvor det er lett å finne sin menighets nettside.
- Det skal fortsatt prioriteres høyt å utvikle grafiske ressurser, bilder og film som kan brukes på dette området.
- Synlighet og profilering i sosiale medier nasjonalt og lokalt videreføres og videreutvikles. Kirkerådet annonserer regelmessig for dåp på Google, Facebook og Instagram. I Spedbarnsboken, som deles ut ved de fleste fødeavdelinger, er det en helsides annonse om dåp. Tilsvarende annonsering gjøres i gratismagasinene BAM Gravid, BAM nyfødt og BAM spedbarn.
- Prosjektet må bidra til økt kompetanse i bruk av sosiale medier for kirkens medarbeidere.
- Det må fortsatt brukes ressurser på annonsering i publikasjoner nasjonalt og lokalt.
- Satsingen innebærer også å dyktiggjøre menighetene i å dele fortellinger om dåp og ta i bruk nye arenaer for kommunikasjon rettet mot foreldre og allmennheten. Dette kan være systematisk informasjon om dåp på: babysang, temalunsj, plakat/folder på helsestasjoner, oppslag på bibliotek/kommunens servicetorg der det er tillatt.

d) Administrative tiltak

Holdningsarbeid og gjennomgang av administrative rutiner rundt dåp:

- Stimulere til gode rutiner rundt påmelding og praktisk gjennomføring av dåp
- Følge opp tilhørighetsordningen og utfordringene knyttet til bortfall av fødselsmeldinger gjennom dialog med politiske myndigheter
- Gjøre online påmeldingsløsning for dåp tilgjengelig for alle menigheter:
 - Kartlegge hvor mange menigheter som har tilgang til slik funksjonalitet gjennom sitt digitale fagsystem og sikre at denne brukes.
 - Tilrettelegge en enkel teknisk løsning for å melde dåp på Kirkepartner-plattformen.

5. Tidshorisont og milepælplan

a) Tidshorisont

Når Kirkerådet har vedtatt DÅP som satsingsområde for hele Den norske kirke er dette et uttrykk for vilje til en styrket og bedre koordinert satsing på alle nivå i kirken. Flere av de planlagte aktivitetene innebærer utvikling og forberedelse og vil gjennomføres/ implementeres først i 2020. Dette taler for at satsingen i alle fall bør være toårig, i 2019 og 2020. Satsingen har økt oppmerksomhet og bevissthet i hele Den norske kirke om utviklingen når det gjelder dåp som mål. Dette vil kreve kontinuerlig utvikling og etablering av gode strukturer og rutiner i kirkens arbeid også etter av satsingsperioden er over.

b) Milepælplan

- BP= Beslutningspunkt
- MP= Milepæl
- KP= Kommunikasjonspunkt

- SP= Styringspunkt

ID	Dato	Status	Leveranse
KP1	29/1-19	Gj.ført	Frokostmøte tema dåp - Kirkens hus
KP2	7/2-19	Gj.ført	Fagdag om dåp - Lovisenberg
BP1	4/2-19	Gj.ført	Overordnet prosjektplan legges fram for Kirkerådets ledergruppe. Organiseringen og overordnet prosjektplan besluttes.
MP1	1/3 Ny frist 1/7	Gj.ført	Organiseringen er på plass med personer i de ulike gruppene, etablering av kontaktpersoner på bispedømmekontorene, og etablering av arbeidsrom for samhandling.
KP 3	Påskan -19	Gj.ført	Profilere drop-in-dåp i Oslo domkirke og dåp påskennatt i Tønsberg domkirke.
MP2	9/5	Gj.ført	Internt oppstartsmøte KR og BM
BP3	14.-15.5-19	Gj.ført	Bispemøtet fastsetter plan for arbeidet med « hyrdebrev » om dåp Ressursdokument om dåp: Teologi
BP2	August	Endret	Utkast til planer for delprosjekt legges fram for Kirkerådets ledergruppe. Arbeidet har blitt forløpende forankret hos de aktuelle lederne og direktør.
MP4	30/8-19	Gj.ført	Kick-off for prosjekt- og arbeidsgruppene + bispedømmerådskontaktene. Presentere delprosjektene og forankre planer for gjennomføring.
KP5	Høst -19	Gjennomføres november 2019	Dåp tas opp som tema på kurs for nye MR: Peke på Ressursbanken, varsle om biskopenes dåpstekst og informere om dåpsarbeidet i FR/prosti/BDR
MP5	1/11-19	Delvis gj.ført, noe er fortsatt under arbeid og slutføres høst 2019/ vinter 2020.	Oppdatert materiell i Ressursbanken før Trosopplæringskonferansen 6/11: <ul style="list-style-type: none"> • Innholdsressurser: Tekster, miniforedrag, kursopplegg, pedagogiske ressurser • Kommunikasjonsressurser: Bilder, fire filmer, SoMe-poster, grafiske ressurser
KP6	6/11-19	Gjennomført	Trosopplæringskonferansen "Oppdrag kirke" Inkludere dåpsattsingen i sceneprogram, seminar og på KR's stand med konferanseversjon av heftet «Dåpsløftet» med noen av de nye ressursene. Lansere biskopenes dåpstekst. (Samtaleressursen til biskopenes tekst er planlagt ferdigstilt våren 2020.)
KP7	November 2019		Menighetsending med særtrykk av boken «Dåpen – en nådens kilde» sammen med bispemøtets tekst «Dåpens gave»
MP6	10/12-19		Etablere arbeidsgrupper på temaene: <ul style="list-style-type: none"> • Dåpsamtaler – også for de som ikke har bestemt seg • Dåpsopplæring for unge og voksne (utviklingsarbeid og piloter) • On-line påmeldingsløsning: karlegging av behov og tilrettelegging av løsning på kirken.no
MP7	Desember 2019		Tilrettelegge maler for «dåpsverksted» i ulike format med bruk av læringsressurser og kommunikasjonsressurser

SP1	Januar 2020		Utarbeide veiledning for analyse av menighetens dåpstall til menighetenes årsrapport.
KP8	Hele 2020		Arbeid med biskopenes dåpstekst og samtaleressurs i fagsamlinger i bispedømmene og prostiene, menighetsstaber og råd: Utvikling og gjennomføring av tiltaksplaner lokalt og regionalt.
KP9	Uke 21-23 Himmelfart/ pinse 2020	Under planlegging	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfordre til og gi ressurser til gjennomføring av drop-in-dåp/ åpne dåpsarrangement i alle landets prostier. Domkirkene, evt. andre sentrale kirker. Flere biskoper involveres. Dette ledsages av en nasjonal kommunikasjonskampanje om dåp.

c) Interessenter og risikoanalyse

a. Målgrupper (eksterne)

- Foreldre som skal ta stilling til spørsmålet om dåp
- Udøpte mennesker i Norge i alle aldre

b. Målgrupper (internt)

- Staber og menighetsråd

c. Intressenter

- Kirkens valgte ledelse nasjonalt, regionalt og lokalt
- Biskopene og bispedømmeadministrasjonene
- Fagmiljøene (Utdanningsinstitusjoner, forskningsinstitusjoner og andre faglige ressursmiljø.)

d. Risikoanalyse

Satsingen er i seg selv et svar på en beskrevet risiko om at dåpstallene i Den norske kirke synker.

- *Utfordringen er ikke erkjent hos kirkens medarbeidere og valgte organer*
- *Foreldre ser ikke verdien av å velge dåp for sine barn*
- *Dåp oppleves ikke relevant for unge og voksne som ikke er døpt*
- *Ressursutfordringer i kirken gjør dåp lite tilgjengelig: Begrenset åpningstid ved kirkekontorene og få gudstjenester i kirkene.*
- *Teologisk uenighet om dåpens betydning blant kirkens ansatte.*